

מתאקלמים בשטח

רציונל: לאדם ולסביבה יחסי גומלין מורכבים משחר ההיסטוריה. במאתיים השנים האחרונות, מאז המהפכה התעשייתית והשימוש הגובר וההולך בדלקי מחצבים, גברה והואצה ההשפעה הדרמטית של האדם על הסביבה ועל משאביה. הגידול באוכלוסיית בני האדם, הקדמה הטכנולוגית והשינוי באורח החיים הובילו לניצול יתר של המשאבים הטבעיים של כדור הארץ, לפגיעה חמורה במגוון המינים שבו ולתהליכי שינוי האקלים.

אוכלוסיית היעד: תלמידי כיתה ז ומעלה

משך הפעילות: כ-45 דקות

מטרות

- ניתוח השפעתו של האדם על הסביבה דרך תצפית
- הבנת תהליכי השפעת האדם על שינוי האקלים
- הנעה לפעולה, מעורבות אישית, אחריות ומנהיגות

ציוד והכנות

- עזר להמחשת קיבוע פחמן
- 6 מַשְׁקָפִידים
- דפים
- כלי כתיבה

מהלך הפעילות

פתיחה

נסביר על שינוי האקלים וההשפעה של האדם עליו באמצעות עזר להמחשת קיבוע הפחמן.
להסבר ראו סרטון <https://tinyurl.com/4mtsufyt>

תצפית

- נחלק את הקבוצה לחוליות משימה וניתן לכל חוליה מַשְׁקָפִיד, דף וכלי כתיבה.
- נקצה 15 דקות לתצפית. נבקש מכל חוליה לחפש זווית מעניינת לתצפית ולהשתמש במַשְׁקָפִיד כדי לתחום את השטח שהיא צופה עליו, ולמקד אותה בשתי המשימות הכתובות על המַשְׁקָפִיד:
1. השקיפו על הנוף באמצעות המַשְׁקָפִיד ואתרו חמישה מאפיינים שמשפיעים לדעתכם על הסביבה ועל המשאבים שלה. שימו לב – ההשפעה יכולה להיות מיטיבה או מזיקה.
 2. מתוך חמשת המאפיינים שבחרתם, בחרו בפריט אחד שלדעתכם משפיע על שינוי האקלים. חברו חידה על הפריט שבחרתם, שמתייחסת להשפעה שלו על הסביבה (לא צבע, גודל, כיוון וכו'), ושאר הקבוצה תצטרך לנחש מהו הפריט.

מתאקלמים בשטח

דוגמאות למאפייני שטח:

חורשה, יער, עץ בודד, שטח חקלאי, שטחים פתוחים, בניינים, בתים פרטיים, כביש, שביל, מתקן מחזור, ערמות פסולת, אנטנות, אנטנות סלולריות, כלי תחבורה, שביל עפר, מדרכות, חנויות, נחל, אגם, ים, קולטי שמש, ארובות.

לאחר שהקבוצה תפתור את החידה, חברי החוליה יסבירו למליאה איזו השפעה על שינוי האקלים יש לדעתה למאפיין שהופיע בחידה. נכון ונרחיב במידת הצורך.

סיכום

נמתח חבל על הרצפה ונציב בשני קצותיו דפים עם הכיתובים: הכי מועיל ו- הכי מזיק.

נבקש מכל חוליה לרשום על פתק את מאפיין הנוף הנבחר שלה, ונזמין נציגים מכל אחת מהחוליות להסתדר על סרגל לפי מידת ההשפעה של מאפיין הנוף של החוליה על שינוי האקלים. לדוגמה – יער יהיה בקצה המועיל כנגד שינוי האקלים, ומכעל פולט עשן ימוקם בצד המזיק.

נדון עם הקבוצה על אודות השפעת האדם על הסביבה בהקשר של שינוי האקלים, ונשאל מה ניתן לעשות כדי להפוך את המזיק למיטיב. נדגיש את חשיבות השטחים הפתוחים, הרצף שלהם והשמירה על הרצף. נספר שקק"ל, שבעבר קנתה אדמות כדי ליישב אותן ולהכריז עליהן בעלות, מתחילה בשנים האחרונות לקנות שטחים כדי ליצור רצף שיתמוך בשמירה על המערכת האקולוגית.

להרחבה בנושא שטחים פתוחים, רצף אקולוגי ופעילות קק"ל בנושאים אלה ובנושאי שינוי האקלים:

סרקו להרחבה בנושא
עצים, שיקום אקולוגי
וחוסן חברתי

סרקו להרחבה בנושא ניהול
יערות קק"ל ותפקודם כעוגנים
טבעיים ברצף השטחים הפתוחים
והמסדרונות האקולוגיים

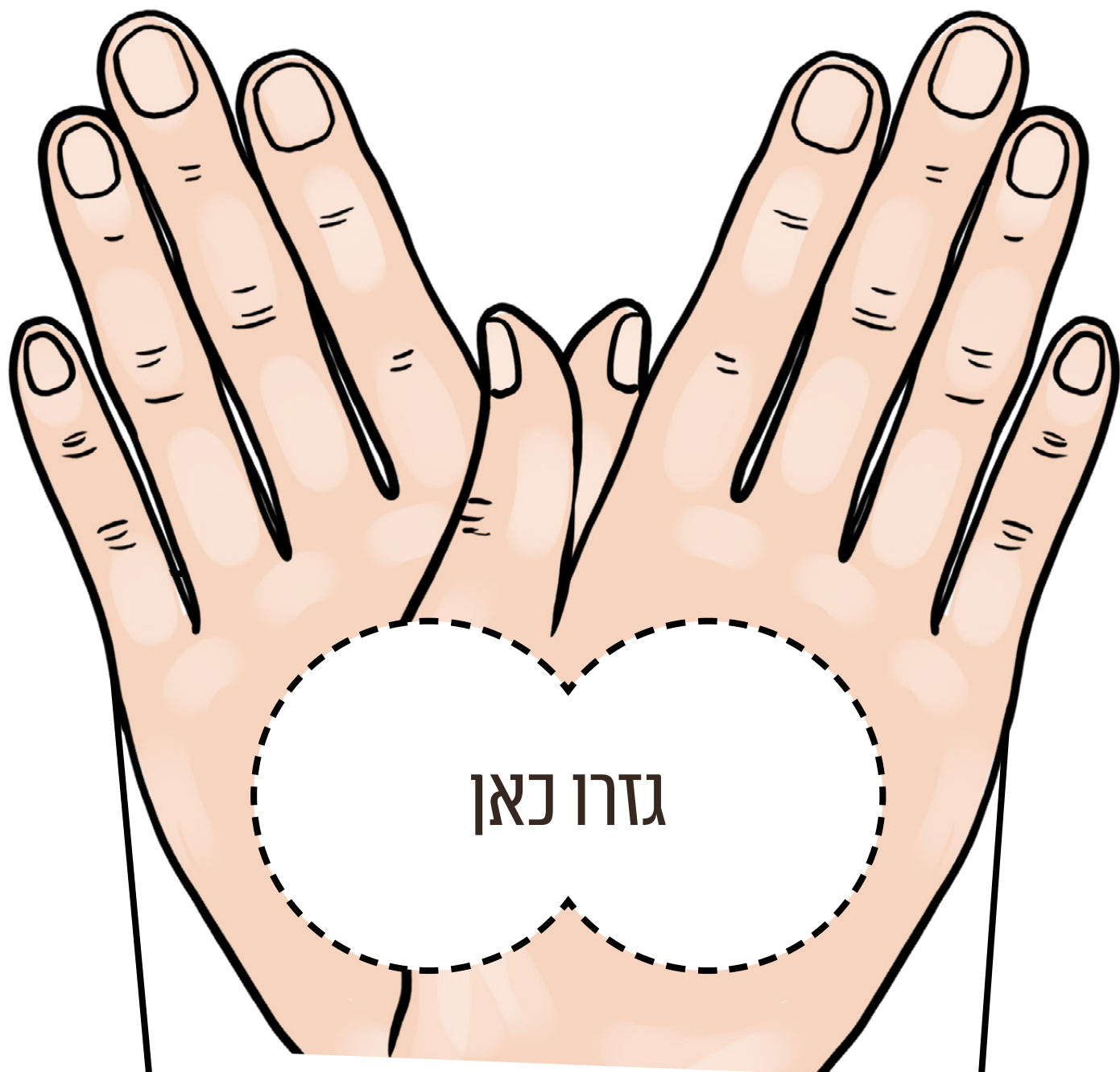

סרקו למחשבון טביעת רגל
פחמנית של מוזיאון הטבע

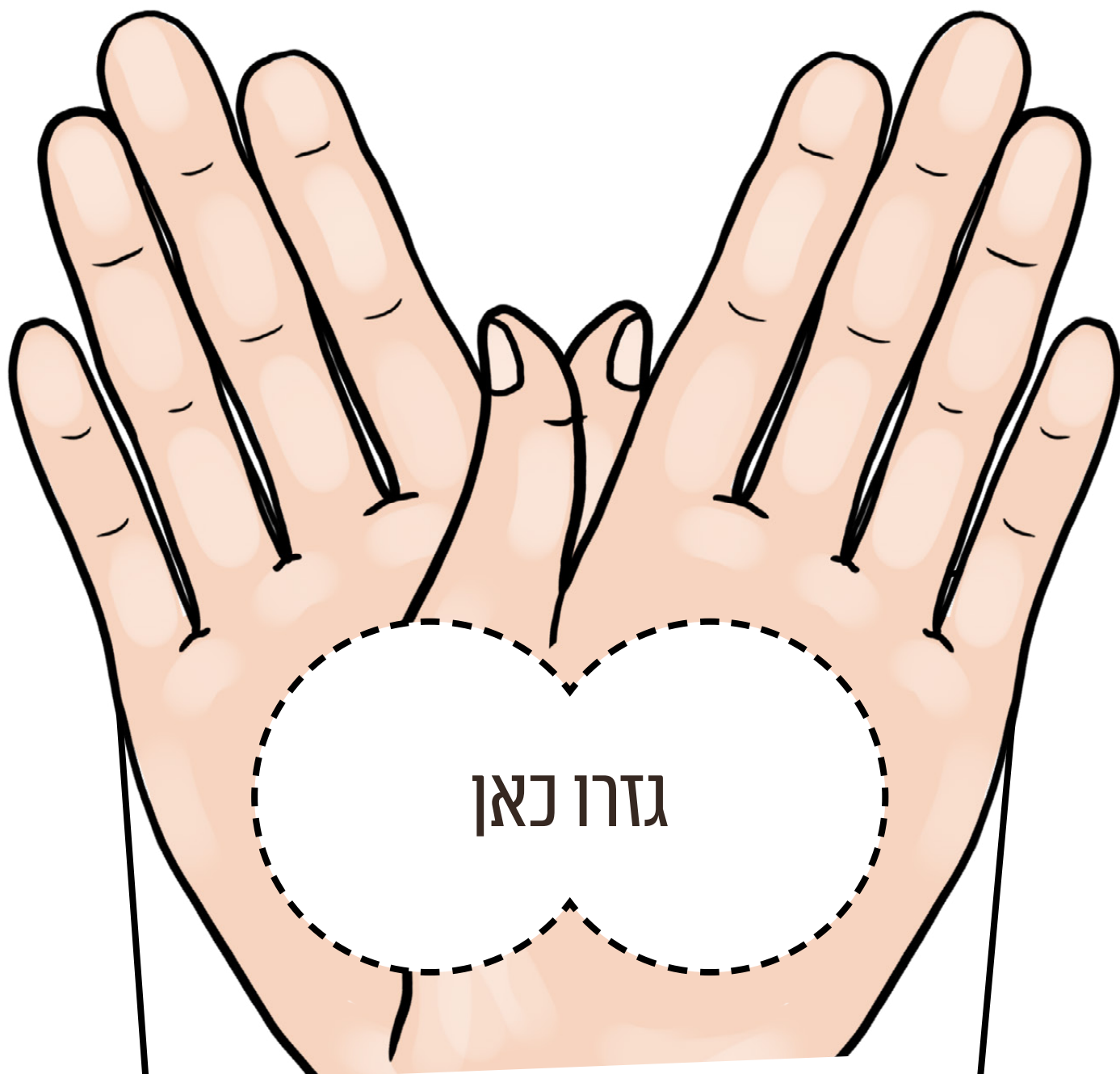

סרקו להרחבה בנושא משבר
האקלים – גורמים, השפעות,
תרחישים עתידיים ודרכים
לפתרון

**מתאקלמים
בשטח**

גזרו כאן

1. השקיפו על הנוף באמצעות המַשְׁקָפִיד ואתרו חמישה מאפיינים שמשפיעים לדעתכם על הסביבה ועל המשאבים שלה. שימו לב – ההשפעה יכולה להיות מיטיבה או מזיקה.
2. מתוך חמשת המאפיינים שבחרתם, בחרו בפריט אחד שלדעתכם משפיע על שינוי האקלים. חברו חידה על הפריט שבחרתם, שמתייחסת להשפעה שלו על הסביבה (לא צבע, גודל, כיוון וכו'), ושאר הקבוצה תצטרך לנחש מהו הפריט.

